

ÎNCHEIERE

29 mai 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Caraman împotriva Victoriei Caraman, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești și Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului, mun.Chișinău privind desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor și acțiunea reconvențională înaintată de Victoria Caraman împotriva lui Tudor Caraman, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului, mun.Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2017, Tudor Caraman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Victoriei Caraman, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești privind desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 04 august 2015 a încheiat căsătoria cu Caraman (Ciubotaru) Victoria. Din căsătorie a rezultat copilul XXX.

În familie s-a creat o atmosferă de neînțelegere, pe motiv că, reclamantul o bănuiește pe pîrîta de infidelitate. În asemenea condiții consideră imposibilă păstrarea familiei.

A indicat că, în timpul căsătoriei, fiind plecat peste hotarele țării Victoria Caraman fără a comunica cuiva, lăsa copilul la persoană străină și pleca peste hotarele țării, iar copilul în acel timp se afla în condiții ireale de trai. Astfel reclamantul revenind în țară are grijă de copil, care a fost părăsit de către mamă.

Actualmente copilul se află în condiții bune de trai. Avînd în vedere că, mama copilului se află peste hotarele țării consideră oportun de a stabili domiciliul copilului cu reclamantul.

Caraman Tudor a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate cu Victoria Caraman la data de 04 august 2015, și stabilirea domiciliului copilului minor XXX cu tatăl acestuia Caraman Tudor.

La 04 decembrie 2017 reprezentantul pîrîtei, avocatul Adrian Berezovschi, a înaintat acțiune reconvențională.

În motivarea cererii reconvenționale s-a indicat că la 04 august 2015 a fost încheiată căsătoria între Caraman (Ciubotaru) Victoria și Caraman Tudor. Din căsătorie a rezultat copilul XXX.

Viața familială dintre părți a eșuat. Pe parcursul anilor de căsătorie în familia acestora s-a creat o atmosferă de neînțelegere, incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul atmosferei create au condus reclamanta Victoria Caraman la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei.

Victoria Caraman consideră imposibilă menținerea familiei, eșuînd toate căile de împăcare. Luînd în considerare vîrsta fragedă a copilului și că, aceasta este mică și atașată de mama sa, iar despărțirea de ea o poate afecta moral, dînsa avînd toate capacitățile și condițiile de a-l crește și educa corespunzător normelor sociale, solicită stabilirea domiciliului copilului cu reclamanta.

Totodată, Caraman Victoria solicită stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și alte venituri a pîrîtului.

Solicită Victoria Caraman desfacerea căsătoriei încheiate cu Tudor Caraman la 04 august 2015, stabilirea domiciliului copilului minor XXX cu reclamanta, încasarea de la pîrîtul Tudor Caraman în folosul reclamantei a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXX, în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri, pînă la atingerea majoratului și încasarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea prezentei cauze.

Prin încheierea din 04 decembrie 2017 a Judecătorei Hîncești, sediul Central s-a atras în calitate de intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului, mun.Chișinău (f.d. 40-41).

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Tudor Caraman.

S-a admis parțial cererea reconvențională înaintată de Caraman Victoria împotriva lui Caraman Tudor în partea pretenției privind desfacerea căsătoriei.

S-a dispus desfacerea căsătoriei între Caraman Tudor și Caraman (Ciubotaru) Victoria înregistrată la 04 august 2015, de către XXX, sub nr. XXX.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat taxa de stat de la Caraman Tudor în beneficiul statului 500% și de la Caraman Victoria 500%.

S-a stabilit domiciliul copilului minor XXX, cu tata Caraman Tudor.

În rest, cererea reconvențională înaintată de Caraman Victoria împotriva lui Caraman Tudor în partea pretențiilor privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în cotă parte și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că, părțile nu mai locuiesc împreună și nu doresc păstrarea familiei. Astfel, instanța a admis acțiunea înaintată

de Caraman Tudor și cererea reconvențională înaintată de Caraman Victoria în partea ce ține de desfacerea căsătoriei.

Totodată, instanța a constatat că, reclamantul Caraman Tudor manifestă interes față de copil care este la o vîrstă fragedă de 2 ani, oferă dragoste și căldură paternă, pe cînd Caraman Victoria nu a prezentat probe că, poate oferi copilului condiții mai bune de trai în România decît în Republica Moldova. La fel, Caraman Victoria nu a făcut dovada faptului care sunt condițiile de trai a acesteia, dacă dispune de viză de domiciliu și un serviciu stabil în România, care ar da temei instanței de a determina domiciliul copilului cu mama. Or, în lipsa probelor instanța de judecată nu poate determina domiciliul copilului minor cu mama acestuia.

Instanța a considerat că, prin determinarea domiciliului copilului cu tata, pîrîta ca părinte nu va fi limitată în dreptul de a comunica și a se vedea cu copilul prin orice modalități posibile.

Mai mult, interesul superior al copilului prevalează indiferent de neînțelegerile care apar în familie și copilul are dreptul la un nivel de trai pentru dezvoltarea fizică, mintală, spirituală și ambilor părinți le revine obligația de a asigura în limita posibilităților condiții necesare dezvoltării copilului.

Cît privește pretenția Victoriei Caraman privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, instanța a respins-o pe motiv că, domiciliul copilului a fost determinat cu reclamantul, iar pensia de întreținere se încasează în beneficiul părintelui la întreținerea căruia se află copilul.

Deoarece acțiunea Victoriei Caraman a fost respinsă, pretenția acesteia privind încasarea cheltuielilor de judecată s-a respins.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Adrian Berezovschi, în interesele Victoriei Caraman.

S-a casat hotărîrea Judecătoria Hîncești, sediul Central, emisă la 05 iunie 2018, în partea pretențiilor legate de stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului, emițînd în această parte o nouă hotărîre de respingere ca nefondată a cererii lui Caraman Tudor privind determinarea domiciliului copilului minor.

S-a admis cererea reconvențională depusă de Caraman Victoria în partea determinării domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

S-a determinat domiciliul copilului minor XXX cu mama Caraman Victoria.

S-a încasat lunar de la Caraman Tudor în beneficiul lui Caraman Victoria pensia de întreținere a copilului minor XXX, în valoare de $\frac{1}{4}$ cotă-parte din tot felul de cîștig, începînd cu data adresării cererii în instanța de judecată 29 ianuarie 2018 și pînă la majoratul copilului.

S-a încasat de la Caraman Tudor la buget taxa de stat în valoare de 150 lei.

În rest hotărîrea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a considerat că constatările primei instanțe referitor la pretenția desfacerii căsătoriei au fost corecte, însă concluzia privind determinarea domiciliului copilului minor cu tatăl este eronată, or adevărul nr.2476 din 11 iulie 2017 eliberată de Primăria c.Cărpineni, potrivit căreia copilul minor Caraman Claudia s-a aflat la educația și întreținerea tatălui Caraman Tudor unde a frecventat grădinița de copii Andrieș din c.Cărpineni, nu poate fi luată în considerație, odată ce la data eliberării acesteia părțile nu erau divorțate, iar domiciliul lui Caraman Tudor era considerat a fi și domiciliul Victoriei

Caraman. Alte probe însă în susținerea poziției precum că Caraman Tudor ar fi acordat de sine stătător întreținere copilului minor pe tot parcursul vieții ultimului, nu au fost prezentate.

Prin urmare, Colegiul civil a considerat că, domiciliul copilului minor XXX, urmează a fi stabilit cu mama, odată ce la moment copilul de facto locuiește cu aceasta.

Așa cum între părți nu este încheiat contract de întreținere a copilului, s-a dispus încasarea pensiei alimentare în cuantumul stabilit de lege, în beneficiul părintelui cu care este stabilit domiciliul copilului minor, la caz, mama copilului minor, Caraman Victoria.

La 18 martie 2019 Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea fără modificări a hotărîrii Judecătorei Hîncești, sediul Central din 05 iunie 2018.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluția instanței ierarhic inferioară și a menționat că la adoptarea deciziei instanța de apel a efectuat o cercetare a materialelor cauzei, ignorînd materialele prezentate de către Tudor Caraman în susținerea poziției sale. De asemenea a fost ignorat avizul concluzie a DASPF Hîncești și ca rezultat a fost casată hotărîrea instanței de fond cu respingerea ei ca nefondată. Unicul motiv reținut de către instanță privind admiterea acțiunii reconvenționale a fost faptul că copilul de facto se află cu mama sa.

Totodată de către Caraman Victoria nu a fost prezentat nici un înscris ce ar adevăra situația de fapt, și anume că copilul se află în condiții bune de trai însoțit de actul condițiilor de trai, nu a prezentat probe că copilul este la întreținerea mamei, că copilul este înmatriculat într-o instituție preșcolară, probe privind sănătatea copilului, probe despre domiciliul său și a copilului.

A indicat că contrar acestor circumstanțe și în lipsa altor probe instanța de apel a decis determinarea copilului minor cu mama sa.

Astfel de către instanța de apel au fost aplicate eronat prevederile legii, atît privind determinarea domiciliului copilului minor, cît și la stabilirea pensiei de întreținere în cuantum pe cote-părți. Necătînd la faptul că apelantul nu este angajat oficial în câmpul muncii s-a decis încasarea pensiei în cotă parte de $\frac{1}{4}$ din salariu, pe cînd urma să se încaseze în sumă bănească fixă.

A specificat că instanța de apel nu a pus în prim plan interesul superior al copilului, dar interesul superior al mamei, care pînă la inițierea cauzei date nu a manifestat nici un interes față de copilul său minor, însă după inițierea cauzei în timpul examinării în instanța de fond a luat copilul și a plecat într-o direcție necunoscută.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 28 ianuarie 2019 (f.d. 117), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părțile la proces.

Prin urmare recursul declarat de către Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea, la 18 martie 2019 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tudor Caraman, reprezentat de

avocatul Ion Bătrîncea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Tudor Caraman, reprezentat de avocatul Ion Bătrîncea.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh